Algemene politieke beschouwing D66 2022

Voorzitter,

Ik begin mijn beschouwing met het volgende citaat.
'Al vrij lang geleden ben ik tot de overtuiging gekomen dat op geen enkele wezenlijke vraag een definitief antwoord mogelijk is. Dat verontrust me niet, ik vind het eerder geruststellend. Vragen zijn diepzinnig, mysterieus, ze hebben de sierlijke vorm van het vraagteken. Antwoorden zetten het probleem bij in een leerboek, opgelost, afgedaan, opgeborgen. Vragen kunnen steeds een nieuwe vorm aannemen, een nieuw licht werpen op het probleem waaraan ze hun bestaan danken. Antwoorden plegen moord op het probleem.'
Aldus Jan Terlouw in "Hoed u voor mensen die iets zeker weten".

Zo goed als dit citaat past op de beschouwing van personen lijkt het dit jaar ook van toepassing op de concept - begroting die we vandaag bespreken.

De begroting is naar beste eer en geweten opgemaakt en doorgerekend, maar de onzekerheden maken haast iedere aanname op voorhand achterhaald.
We rennen van crisis naar crisis, terwijl de kosten als gevolg van inflatie en tekorten sterk oplopen. De enige zekerheid is onzekerheid.

Naar de mening van D66 is de voorliggende begroting op dit moment zo onzeker dat wij niet al te uitgebreid ingaan op de cijfers. Laten we ons focussen op wat we zeker weten, laten we dat doen wat in ieder geval nodig is.

Voorzitter,

De zorgen over het klimaat zijn inmiddels wel een zekerheid. Al sinds de club van Rome wordt de brede consensus gedeeld dat de aarde er slecht voorstaat. We hebben dus al even het besef dat er moet worden gewerkt aan verandering. We moeten toe naar een circulaire economie, naar een meer duurzame opwek van energie.

En toch, toch lijkt het besef nog steeds maar langzaam door te dringen dat we echt geen tijd meer hebben om discussie te voeren. We kunnen wel blijven praten over of een windmolen nu wel of niet mooi is, of deze nu 210 of toch 240 meter hoog is, over hoeveel monotoon grasland er wel of niet verloren gaat onder de zonneparken en ga zo maar door. En natuurlijk je mag het allemaal onzin vinden, maar het is een feit dat onze afhankelijkheid van

geïmporteerde, niet duurzame energie ons wederom en blijvend voor veel problemen plaatst. Ervan uitgaande dat de collega's in de raad niet horen tot de dwaalgeesten die denken dat Poetin de Verlosser zelve is, stelt D66 dat we ons zo snel mogelijk onafhankelijk moeten maken van deze importenergie.
Wij hopen uiteraard op brede steun voor onze motie om structureel geld vrij te maken voor de komende jaren voor aanpak van het klimaat. MOTIE

Voorzitter,
Als het gaat om crisis kunnen we niet om het schreeuwende tekort aan geschikte woningen heen. En als D66 zegt geschikt bedoelen we niet het zoveelste veldje vrijstaande villa's of te dure appartementen. Dan bedoelen we voldoende betaalbare woningen. Maar volgens langlopende traditie krijgen we plan na plan te behandelen waarin kennelijk in graniet gebeitelde afspraken uit het verleden staan beschreven met een niet aflatende drang te bouwen in het hoogste segment.

Stikstof heeft hiernaast de hoop op voldoende betaalbare woonruimte helemaal gemarginaliseerd tot bijna niet bestaand. Er zullen echter werkelijk concrete stappen moeten worden gezet op weg naar een duurzame oplossing voor deze crisis. En als we dan toch het woordje *weg* laten vallen… Zullen we zo langzaamaan eens gaan nadenken over het loslaten van het idee dat de A15 op korte termijn ons mooie Lingewaard zal doorkruisen? Keer op keer vragen we als D66 wat de gevolgen voor een specifiek plan zijn bij het niet doorgaan van deze voorlopig denkbeeldige snelweg. Keer op keer is het antwoord dat dat nu niet is meegenomen.

Een van de grootste zekerheden is dat deze begroting gaat over een periode van grote onzekerheid voor mensen die al zolang gewend zijn aan financiële onzekerheid. Door de aanhoudende inflatie is er voorlopig weinig zicht op verbetering voor deze groep. Nog erger is dat deze groep mensen die moeite heeft het einde van de maand te halen zal groeien de komende periode. De zorgen hierover zijn breed gedeeld, dat blijkt ook uit alle voorstellen die bij vaststelling van de begroting voorliggen. Of het genoeg is? Dat blijft voor iedereen onzeker.
Ook een feit is dat we tussen al die vraagtekens door zullen moeten blijven werken aan dat wat ons structureel aan elkaar bindt en ons samen sterker maakt: onze sociale basis en onze cultuur. Juist de afgelopen coronajaren hebben ons doen inzien ten eerste: dat we elkaar heel hard nodig hebben en ten tweede, dat cultuurbeoefening of zonder meer genieten van cultuur de sjeu brengt in ons leven. Is versterking van onze sociale basis al een doel op zichzelf binnen het Sociaal Domein, een levendig Lingewaard dat alle

groepen betrekt bij cultuuruitingen hoort bij een gemeente die van oudsher toch bruist van muziek, zang, dans, traditie, en aandacht voor alwat het erfgoed maar kan uitstralen. Een cultuurcoach met oog van alle groepen en wensen van inwoners kan zorgen voor verbinding daar waar de culturele eindjes soms losser zijn geworden in de loop der tijd. Onze motie, die we samen met CDA en GroenLinks indienen, daagt u uit om voor deze vorm van verbinding te gaan als opstap naar het zo gewenste Cultuurakkoord!

De democratie staat onder druk, zo lezen we bijna dagelijks. We zien inderdaad een toename van mensen die zich openlijk afzetten tegen datgene waar we honderden jaren aan hebben gewerkt. Instituties worden in twijfel getrokken, feiten en meningen lijken verwisselbare begrippen geworden.
Ook wij als lokale politiek hebben een belangrijke taak als het gaat om bescherming van democratie en vrijheid. Van ons wordt verwacht dat we besluiten nemen die breed worden gedragen, compromissen sluiten die soms pijn doen en dat we kaders stellen.
Maar we komen niet meer weg met het nemen van besluiten omdat de helft plus één stem te behalen is en zo de lieve vrede in de coalitie weer bewaard is. We moeten echt durven in gesprek te gaan en blijven met de inwoners. Participeren is een werkwoord.

Onze democratie valt of staat ook met een stevige controle. In Lingewaard kunnen we al jaren rekenen op de gedegen onderzoeken van de rekenkamer. Keer op keer prijzen we de onderzoeken die ons worden gepresenteerd. Het uitvoeren van kwalitatief goed onderzoek kan echter niet zonder een stevige financiële basis. D66 lijkt het daarom meer dan verstandig om de rekenkamercommissie te voorzien van extra middelen om ook in de toekomst aan de eisen die wij als raad stellen te kunnen blijven voldoen.

Voorzitter,

Het benoemen van onzekerheden levert niet veel op. We moeten de komende tijd samen als raad besluiten nemen om de gevolgen van alle problemen te voorkomen of te beperken tot het minimum. Dat vraagt om een houding van de raad die uitgaat van samenwerking en daadkracht. Het zal ook vragen om offers en compromissen die vanuit belang van de partijen en verhouding hier in deze zaal pijn zullen doen.
D66 zou hierop willen zeggen: dat is dan maar jammer. Het oplossen van de onzekerheden is de voor ons de enige zekerheid.
De voorliggende moties en amendementen geven voor nu de indruk dat we er samen aan kunnen en willen werken, dat geeft moed.